

# Ruchy społeczne - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Ruchy społeczne
Kod przedmiotu	14.1-WH-PD-RSP 3-Ć-S14_pNadGen3AI51
Wydział	<a href="#">Wydział Humanistyczny</a>
Kierunek	Politologia.
Profil	ogólniakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

## Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest zaprezentowanie, przedstawienie studentom wybranych, wyselekcjonowanych, różnych przykładów ruchów społecznych, ponadto zwrócenie koniecznej uwagi na różnorodność często trudną do przewidzenia okoliczności o charakterze społeczno-politycznym towarzyszące ich powstawaniu w łonie demokratycznych, ale także niedemokratycznych społeczeństw. Następnie zasadniczym celem przedmiotu jest omówienie pozytywnych jak również negatywnych skutków (efektów) działalności w/w ruchów społecznych szczególnie w szeroko rozumianej sferze mentalno-ideologicznej. Zadaniem tego przedmiotu jest ponadto uświadomienie studentom Politologii, że ruchy społeczne, będąc dynamiczną formą ludzkiej działalności, są niezmiernie ważnym i wyjątkowo istotnym elementem skomplikowanego życia społeczno – politycznego.

## Wymagania wstępne

Brak

## Zakres tematyczny

1. Ruch społeczny - sens i znaczenie terminu (definicje, cele, zadania, geneza, mechanizm powstawania, rodzaje ruchów społecznych, cechy, typologia).
2. Ruch feministyczny – geneza, cele, założenia.
3. Ruch pacyfistyczny – pojęcie pacyfizmu, postulaty i cele ruchów pacyfistycznych (antywojennych), ruch pacyfistyczny (antywojenny) i jego wpływ na zmiany w świadomości społecznej, stosunek pacyfistów do konfliktów zbrojnych, co to znaczy być pacyfistą?
4. Alterglobalizm – ruch alterglobalistyczny – pojęcie globalizmu (globalizacji), alterglobalizm a antyglobalizm – porównanie terminów, cele i główne założenia ruchu alterglobalistycznego, wpływ ruchu alterglobalistycznego na zmiany w świadomości społecznej.
5. Ruchy nacjonalistyczne – pojęcie narodu, pojęcie nacjonalizmu, historyczne uwarunkowania nacjonalizmu, ruchy nacjonalistyczne w Europie Zachodniej (nurty, dynamika przemian), współczesny nacjonalizm w Europie Środkowo – Wschodniej.
6. Ruch socjaldemokratyczny - pojęcie socjaldemokracji, ruch socjaldemokratyczny do 1914 r. (Niemcy, Francja, Włochy, Rosja, Wielka Brytania), socjaldemokracja w okresie międzywojennym (do 1939 r.), ruch socjaldemokratyczny w Europie Zachodniej po 1945 r.
7. Ruch faszystowski – Benito Mussolini – zasadnicze wątki biograficzne dotyczące twórcy faszystowskiego ruchu społecznego, Faszyzm – sens i znaczenie terminu (definicje), cele i założenia ideowe włoskiego faszyzmu (pojęcie „państwa totalnego”), praca: „Doktryna faszyzmu” (1932 r.).
8. Ruch narodowosocjalistyczny – Adolf Hitler – zasadnicze wątki biograficzne dotyczące twórcy narodowosocjalistycznego ruchu społecznego, narodowy socjalizm (nazizm, hitlerizm) – geneza, sens i znaczenie terminu (definicje), cele i założenia ideowe niemieckiego narodowego socjalizmu (nazizmu, hitlerizmu), praca: „Mein Kampf” (1925 -1927).
9. Ruchy neofaszystowskie i postfaszystowskie w Europie po 1945 r. - neofaszyzm a postfaszyzm – porównanie terminów, neonazizm w RFN, neofaszyzm we Włoszech.
10. Ekstremizm – ruchy ekstremistyczne – pojęcie ekstremizmu, przyczyny powstawania idei ekstremistycznych, terror i terroryzm – próba zdefiniowania terminów, kwestia stosowania przemocy, typologie organizacji terrorystycznych.
11. Ruchy ekologiczne – pojęcie ekologii, pojęcie ekorozwoju, koncepcja ekopolityki, Ruch „Zielonych” i jego wpływ na rozwój tzw. „świadomości ekologicznej”, kwestia angażowania się ekologów w życie polityczne (partyjne).
12. Ruch populistyczny – geneza, cele i założenia, pojęcie populizmu, próba zdefiniowania terminu.
13. Ruch narodowy.

## Metody kształcenia

praca z książką, praca z dokumentem źródłowym, praca w grupach, samodzielna praca z tekstem, dyskusja.

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Umie samodzielnie przy pomocy różnych metod zdobywać wiedzę.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_U04</a></li> <li>• <a href="#">KP2_U08</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• praca kontrolna</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Zna i rozumie ważną rolę jaką odgrywają ruchy społeczne w codziennym życiu społeczno – politycznym.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_W04</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• dyskusja</li> <li>• kolokwium</li> <li>• praca pisemna</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Wykrywa złożone zależności między przeszłością a współczesnymi procesami społecznymi i kulturalnymi oraz określa relacje pomiędzy tymi zależnościami.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_U09</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• dyskusja</li> <li>• kolokwium</li> <li>• praca pisemna</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych w stosunku do politologicznego dorobku na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętności ich prezentacji.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_U11</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• dyskusja</li> <li>• kolokwium</li> <li>• praca pisemna</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_K01</a></li> <li>• <a href="#">KP2_K04</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• dyskusja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych systemów norm i reguł (prawnych, organizacyjnych, zawodowych, moralnych, etycznych) organizujących struktury i instytucje społeczne i rządzących nimi prawidłowościach oraz o ich źródłach, naturze, zmianach i sposobach działania.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_W09</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• kolokwium</li> <li>• praca pisemna</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia jej stopień zaawansowania.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_K07</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• dyskusja</li> <li>• praca pisemna</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy z uczciwością w sytuacji prowadzonego sporu naukowego.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_K02</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• kolokwium</li> <li>• praca pisemna</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Zna na poziomie rozszerzonym terminologię odnoszącą się do problematyki ruchów społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_W01</a></li> <li>• <a href="#">KP2_W12</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> <li>• dyskusja</li> <li>• kolokwium</li> <li>• praca pisemna</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>
Wykazuje motywację do zaangażowania w życie społecznym.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">KP2_K06</a></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bieżąca kontrola na zajęciach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ćwiczenia</li> </ul>

## Warunki zaliczenia

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie kolokwium ustnego, tj. udzielenie prawidłowej odpowiedzi na 2 pytania (50% wartości oceny końcowej) oraz aktywne uczestniczenie w zajęciach (20%), a także przygotowanie pracy pisemnej (30%).

## Literatura podstawowa

1. Paleczny T., Nowe ruchy społeczne, Kraków 2010.
2. Porta D., Diani M., Ruchy społeczne. Wprowadzenie, Kraków 2009.

3. Dynamika życia społecznego. Współczesne koncepcje ruchów społecznych, praca pod red. K. Goriach, P. H. Mooney, Warszawa 2008.
4. Sztompka P., Socjologia zmian społecznych, Kraków 2007.
5. Wolność, równość, odmiennność. Nowe ruchy społeczne w Polsce początku XXI wieku, praca pod red. I. Krzemińskiego, Warszawa 2006.
6. Norberg J., Spór o globalizację. Kto zyskuje, kto traci, ile i dlaczego? Warszawa 2006.
7. Ideologie, doktryny i ruchy narodowe. Wybrane problemy, red. S. Stępień, Lublin 2006.
8. Fuszara M., Kobiety w polityce, Warszawa 2005.
9. Migalski M. Populizm, Katowice 2005.
10. Jakubowska U., Ekstremizm polityczny: studium psychologiczne, Gdańsk 2005.
11. Wnuk – Lipiński E., Socjologia życia publicznego, Warszawa 2005.
12. Domosławski A., Świat nie na sprzedaż. Rozmowy o globalizacji i kontestacji, Warszawa 2004.
13. Staniszkis J., Władza globalizacji, Warszawa 2004.
14. Stiglitz J., Globalizacja, Warszawa 2004.
15. Doktryny i ruchy współczesnego ekstremizmu politycznego, red. E. Olszewski, Lublin 2004.
16. Polakowska – Kujawa J., Ruchy społeczne jako czynnik zmiany (w:) Socjologia ogólna. Wybrane problemy, praca pod red. J. Polakowskiej - Kujawy, Warszawa 2005.
17. Bäcker R., Antyglobalistyczne ruchy społeczne (w:) Świat po 11 września 2001 roku, praca pod red. Krzysztofa Gładkowskiego, Olsztyn 2003.
18. W poszukiwaniu innych światów. Europa, lewica, socjaldemokracja wobec wyzwań globalnych, red. P. Żuk, Wrocław 2003.
19. Putnam Tong R., Myśl feministyczna: wprowadzenie, Warszawa 2002.
20. Malinowska E., Feminizm europejski, demokracja parytetowa a polski ruch kobiet. Socjologiczna analiza walki o równouprawnienie płci, Łódź 2002.
21. Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2002.
22. Anioł W., Paradoxy globalizacji, Warszawa 2002.
23. Ślęczka K. Feminizm, Warszawa 2001.
24. Matlary J. H., Nowy feminizm : kobieta i świat wartości, Poznań 2000.
25. Modzelewski W., Pacyfizm i okolice, Warszawa 2000.
26. Dzwonczyk J., Populistyczne tendencje w społeczeństwie postsocjalistycznym, Toruń 2000.
27. Encyklopedia politologii, pod red. M. Żmigrodzkiego, tom 4 – Myśl społeczna i ruchy polityczne współczesnego świata, Zakamycze 2000.
28. Martin H. P., Schumann H., Pułapka globalizacji. Atak na demokrację i dobrobyt, Wrocław 2000.
29. Żuk P., Społeczeństwo w działaniu. Ekolodzy, feministki, skłotersi, Warszawa 2001.
30. Laqueur W., Faszizm : wczoraj – dziś – jutro, Warszawa 1998.
31. Pankowski R., Neofaszizm w Europie Zachodniej, Warszawa 1998.
32. Borejsza J. W., Szkoły nienawiści. Historia faszystów europejskich 1919 – 1945, Wrocław – Warszawa – Kraków 2000.

## Literatura uzupełniająca

1. Żyro T., Wstęp do politologii, Warszawa 2007.
2. Markowski R., Populizm a demokracja, Warszawa 2004.
3. Waldenberg M., Narody zależne i mniejszości narodowe w Europie Środkowo – Wschodniej. Dzieje konfliktów i idei, Warszawa 2000.
4. Szacka B., Wprowadzenie do socjologii, Warszawa 2003.
5. Jedynek S., Naród – Społeczeństwo – Państwo. Studia z filozofii społecznej XIX i XX wieku, Warszawa 2002.
6. Doktryna i ruch socjaldemokratyczny. Historia i współczesność, red. E. Olszewski, Puławy 2001.
7. Tokarczyk R., Współczesne doktryny polityczne, Zakamycze 2000.
8. Mojsiewicz Cz., Globalne problemy ludzkości, Poznań 1998.
9. Nowicka E., Bunt i ucieczka. Zderzenie kultur i ruchy społeczne, Warszawa 1998.
10. Rogers B., Nacjonalizm inaczej. Struktura narodowa i kwestie narodowe w Nowej Europie, Warszawa – Kraków 1998.
11. Marczevska Rytko M., Populizm. Teoria i praktyka polityczna, Lublin 1995.
12. Modzelewski W., Pacyfizm w Polsce, Warszawa 1996.
13. Gliński P., Polscy Zieloni: ruch społeczny w okresie przemian, Warszawa 1996.
14. Humm M., Słownik teorii feminizmu, Warszawa 1993.
15. Ullicka G., Nowe ruchy społeczne. Niepokoje i nadzieje współczesnych społeczeństw, Warszawa 1993.
16. Sommer J., Społeczne ruchy alternatywne, Wrocław 1992.
17. Gellner E., Narody i nacjonalizm, Warszawa 1991.
18. Ruchy i organizacje ekologiczne w Europie, praca pod red. P. Czajkowskiego, Warszawa 1989.
19. Misztal B., Socjologiczna teoria ruchów społecznych (w:) „Studia Socjologiczne” 1984, nr 1.
20. Dymek S., Neofaszizm przystosowany, Warszawa 1974.
21. Lippoczy P., Sułek J., Spadkobiercy swastyki, Warszawa 1964.
22. Katz H., Ruchy społeczne – próba definicji (w:) „Historyka”. Studia metodologiczne, Tom 1, Warszawa 1967.

## Uwagi

Brak

Zmodyfikowane przez dr hab. Łukasz Młyńczyk, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 07-05-2017 14:15)